

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W TOMASZOWIE LUBELSKIM
w 2015 ROKU**

- Tomaszów Lubelski, maj 2016-

WSTĘP

- I. FUNKCJONOWANIE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TOMASZOWIE LUBELSKIM**
- II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ**
- III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ POWIATU Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ**
- IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ POWIATU Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
- V. WDRAŻANIE PROJEKTU FINANSOWANEGO Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**
- VI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE NA 2016 ROK**

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim, zwane dalej Centrum, jest jednostką organizacyjną powiatu. Centrum jest jednostką realizującą wiele zadań określonych w wielu aktach prawnych. Będąc w dalszym ciągu jednostką organizacyjną pomocy społecznej, Centrum jest równocześnie jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, realizuje zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dodatkowo realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, określone w programach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, takich jak pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Ponadto w latach 2008- 2015 pozyskiwało środki Europejskiego Funduszu Społecznego, rozszerzając swoje zadania o instrumenty aktywnej integracji w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

I. FUNKCJONOWANIE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TOMASZOWIE LUBELSKIM

1. Podstawy prawne funkcjonowania Centrum

Centrum zostało utworzone na mocy Uchwały Nr III/17/99 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 29 stycznia 1999 roku i jest jednostką budżetową powiatu tomaszowskiego w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Centrum realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone samorządom przez administrację rządową oraz inne zadania określone w odrębnych ustawach.

Działania realizowane przez Centrum określają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm./ oraz akty wykonawcze.
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz.U. z 2016 roku, poz. 575/ wraz z aktami wykonawczym.
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm./ wraz z aktami wykonawczymi.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1390).

Centrum działa na podstawie:

1. Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim przyjętego Uchwałą Nr XIV/162/2012 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 26 marca 2012 roku.
2. Regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim przyjętego Uchwałą Nr 202/2012 Zarządu Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 31 lipca 2012 roku.
3. Zarządzenia Nr 52 Starosty Tomaszowskiego z dnia 8 grudnia 2011 roku, w którym Centrum wyznaczone zostało od 1 stycznia 2012 roku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tomaszowskiego.

2. Struktura organizacyjna, system pracy, kadra

Centrum opiera się na strukturze przyjętej w regulaminie organizacyjnym uchwalonym przez Zarząd Powiatu Uchwałą Nr 202/2012 z dnia 31 lipca 2012 roku. W strukturze Centrum utworzono następujące komórki organizacyjne:

1. Dział do spraw pomocy społecznej i pieczy zastępczej, w którym utworzono Zespół do spraw pieczy zastępczej.
2. Dział do spraw rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.
3. Dział do spraw obsługi finansowej.

Na koniec grudnia 2015 roku obsadę kadrową Centrum stanowiło 12 osób zatrudnionych na 12 etatach, w tym dyrektor Centrum, kierownik Działu ds. pomocy społecznej i pieczy zastępczej, dwóch starszych specjalistów pracy socjalnej, dwóch starszych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, główny księgowy, starszy księgowy, inspektor, dwóch referentów. Kadra to specjaliści, którzy posiadają szereg dodatkowych specjalizacji i uprawnień. W 2015 roku pracownicy Centrum uczestniczyli łącznie w 28 szkoleniach, konferencjach i spotkaniach.

W 2015 roku 4 osoby odbywały zorganizowany w Centrum staż w ramach przygotowania zawodowego, organizowano także praktyki studenckie dla studentów szkół wyższych.

3. Budżet Centrum

Działalność oraz zadania realizowane przez Centrum finansowane są z budżetu powiatu, dotacji celowych z budżetu państwa, Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych źródeł. Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących w samorządowych jednostkach budżetowych.

W 2015 roku wydatki z budżetu wyniosły 3 668 649,02 zł, na planowane 3 852 716,32 zł, co stanowi 95,22% planu. W stosunku do budżetu zrealizowanego w 2014 roku, który wyniósł 3 319 527,56 zł, budżet w 2015 roku był wyższy o kwotę 349 122,56 zł. Centrum w 2015 roku uzyskało dochody w łącznej wysokości 424 568,22 zł i są to dochody wyższe w stosunku do roku poprzedniego o kwotę 127 274,45zł.

W 2015 roku Centrum podczas realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wydatkowało środki pozabudżetowe a przyznane dla powiatu tomaszowskiego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wykorzystano łącznie kwotę 2 291 534,99 zł i w stosunku do 2014 roku, w którym wydatkowano kwotę 2 110 723,02 zł, jest to kwota wyższa o 180 811,97 zł. Wydatkowano również środki finansowe z PFRON na realizację zadań pilotażowego programu Aktywny Samorząd w wysokości 119 777,75 zł.

II. SPRAWOZADANIE Z REALIZACJI ZADAŃ POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawa prawna do realizacji zadań pomocy społecznej

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na samorządy wszystkich szczebli obowiązek realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Wśród tych zadań są zadania własne oraz zlecone. Zadania pomocy społecznej w powiatach, zgodnie z art.112 wyżej powołanej ustawy, wykonują powiatowe centra pomocy rodzinie. Centrum realizuje zadania wyszczególnione w art. 19 oraz art. 20 ustawy.

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami oraz koordynacja realizacji strategii

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2007 – 2015”, zwana dalej Strategią, została przyjęta przez Radę Powiatu w Tomaszowie Lubelskim Uchwałą Nr VI/47/07 z dnia 25 czerwca 2007 roku. Za cel generalny Strategii uznano: dążenie do zintegrowanego, efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu tomaszowskiego. W Strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych oraz zadania programowe określające wsparcie dla różnych grup mieszkańców, sposoby ich osiągnięcia oraz realizatorów.

Realizacja Strategii była monitorowana. Ocena poszczególnych działań realizowanych w ramach celów pośrednich była dokonywana corocznie, przez zespół wdrażający i koordynujący Strategię, co pozwoliło na śledzenie stopnia ich wykonania oraz wprowadzenie korekt lub zmian. Raport z realizacji w 2015 roku Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim stanowi Załącznik Nr 1 do sprawozdania.

2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne i rodzinne, w tym pedagogiczne, socjologiczne, socjalne, medyczne świadczone było przez pracowników merytorycznych Centrum, psychologa, a także przez kadrę Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach. Łącznie w 2015 roku wsparciem w tej formie objęto 2476 osób, którym udzielono łącznie 5240 porad.

Centrum udzieliło specjalistycznego poradnictwa łącznie 1348 osobom i rodzinom, którym udzielono łącznie 1359 porad, w tym 1198 dotyczyło poradnictwa rodzinnego (także dla rodzin z osobą niepełnosprawną), 130 prawnego i 31 psychologicznego.

Poradnictwo Centrum dotyczyło głównie poradnictwa w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, uzyskania lub podwyższenia alimentów, procedury adopcyjnej, uregulowania kontaktów z dziećmi, ulg podatkowych dla rodzin zastępczych, ubezpieczenia zdrowotnego dla studenta, prawa do renty rodzinnej po rodzicu zastępczym, zmiany nazwiska dziecka przebywającego w pieczy, opieki nad osobą niepełnosprawną, obowiązujących przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz prawa rodzinnego i opiekuńczego, procedur obowiązujących podczas ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej i świadczenia rodzinne, praw osób niepełnosprawnych, uprawnień do korzystania z dofinansowań, postępowania przed sądem w sprawach związanych z ustanowieniem kurateli lub opieki prawnej, postępowania w ZUS, KRUS, PZON w sprawie ustalenia niepełnosprawności, procedury odwoławczej od wydanego orzeczenia, o systemie zabezpieczenia dla osoby chorej psychicznie, jej uprawnień i możliwości leczenia, zasad ubiegania się i odpłatności za pobyt w DPS.

3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze

Centrum udzieliło w 2015 roku pomocy na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Z pomocy takiej skorzystały 3 osoby. Wyplacono 24 świadczenia na łączną kwotę 11 992,60 zł.

4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mającym trudności w integracji ze środowiskiem

Wychowankom mającym trudności w integracji ze środowiskiem po opuszczeniu różnego typu placówek udzielana jest pomoc w tym zakresie. Prowadzona jest praca socjalna ukierunkowana głównie na podejmowanie przez młodych ludzi działań w ramach aktywizacji edukacyjnej, zawodowej i społecznej oraz uzyskanie świadczeń i pomocy materialnej zgodnie z przepisami prawa.

5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, umieszczanie w nich skierowanych osób oraz nadzór nad ich działalnością

W powiecie tomaszowskim funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Tyszowcach, przeznaczony dla 168 osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie. Centrum współpracuje z Domem na zasadzie doradztwa, umieszcza w Domu osoby skierowane przez gminy oraz prowadzi nadzór nad działalnością merytoryczną placówki. Nadzór ten odbywa się poprzez stały kontakt z Dyrektorem placówki, pomoc w przygotowaniu i ocenie dokumentów regulujących pracę Domu, m. in. regulaminu organizacyjnego, kontrolę terminów składania sprawozdań oraz terminowego wnoszenia projektu obwieszczenia o koszcie utrzymania w Domu, który następnie ogłaszany jest przez Starostę Tomaszowskiego w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Nadzór realizowany jest również w postaci kontroli działalności Domu. Kontrola Domu dotycząca przestrzegania standardu usług zaplanowana jest na 2016 rok.

Na koniec 2015 roku w Domu przebywało 103 osoby, w tym 31 osób przebywających na podstawie przepisów sprzed 2004 roku oraz 72 osoby skierowane przez gminy na podstawie przepisów obowiązujących od 01.01.2004 roku. W 2015 roku Centrum umieściło 27 osób skierowanych przez gminy. 2 osoby zostały wypisane, 28 zmarło. W 2015 roku Centrum wydało łącznie 52 decyzje o umieszczeniu oraz decyzje o zmianie odpłatności za pobyt w Domu osób przebywających na podstawie przepisów sprzed 2004 roku.

Wykonany budżet jednostki w 2015 roku to kwota 3 424 990,84 zł i w stosunku do budżetu wykonanego w 2014 roku, który wyniósł 3 509 000,00 zł, była to kwota niższa o 84 009,16 zł. Dom spełnia wymagania określone standardem oraz świadczy usługi na wysokim poziomie. Pomimo tego oraz mimo prowadzonej akcji promującej Dom, współpracy z innymi podmiotami, a także udzielania osobom indywidualnym poradnictwa w zakresie kierowania do DPS od 2004 roku systematycznie zmniejsza się liczba mieszkańców Domu. Jest to wynik przewagi ubywania mieszkańców w wyniku naturalnych procesów nad ich przybywaniem na podstawie niewystarczającej liczby skierowań wydawanych przez gminy. W wyniku tego Dom Pomocy Społecznej w Tyszowcach posiada dużą liczbę miejsc wolnych, na które nie ma nowych skierowań. Informacja o działalności Domu stanowi Załącznik Nr 2 do niniejszego sprawozdania.

6. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz nadzór nad ich działalnością

Zdiagnozowane potrzeby wykazują, że na terenie powiatu tomaszowskiego zasadnym byłoby utworzenie mieszkań chronionych, w których możliwe byłoby prowadzenie procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, zarówno instytucjonalną, jak i rodzinną. W 2015 roku nie było jednak możliwości pozyskania na realizację tego zadania jakichkolwiek środków zewnętrznych. Zadanie wdrożone zostanie do realizacji w przypadku pozyskania środków na ten cel.

7. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz nadzór nad działalnością

Na terenie powiatu funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim. Centrum współpracuje z OIK na zasadzie doradztwa metodycznego oraz prowadzi nadzór merytoryczny nad jego działalnością. OIK prowadzi interwencję kryzysową, której celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Z usług OIK w 2015 roku skorzystało 336

osób, w tym 123 osoby z problemem przemocy w rodzinie. Łącznie udzielono 1392 porady. Ponadto OIK przeprowadził szereg szkoleń oraz spotkań z uczniami i rodzicami. Ze wsparcia tego typu skorzystało łącznie 684 osoby. Wykonany budżet jednostki na 2015 roku to kwota 260 500,00 zł. OIK w 2014 roku zmienił siedzibę. Obecnie mieści się w budynku Starostwa Powiatowego, którego przeznaczenie do celów administracyjnych wyklucza utworzenie pomieszczeń dla osób potrzebujących schronienia. W związku z powyższym OIK w 2015 roku nie dysponował hostelem. Z informacji przekazanych przez Kierownika wynika, że czyni starania, aby schronienie osobom wymagającym tego typu wsparcia zagwarantować w innej lokalizacji. Zgodnie z planem kontroli, przewidziano kontrolę działalności OIK w 2016 roku. Informacja o działalności OIK stanowi Załącznik Nr 3 do niniejszego sprawozdania.

8. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach prowadzone było przez wszystkich pracowników Centrum. Informacje udzielane mieszkańcom powiatu dotyczyły głównie: uprawnień przysługujących podczas ubiegania się o wsparcie w instytucjach pomocy społecznej, procedur rozpatrywania wniosków i kryteriów uprawniających do tego typu świadczeń, możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie do zakupu niezbędnych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego, zasad korzystania z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, procedur rozpatrywania wniosków o likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, możliwości ubiegania się w PZON, ZUS, KRUS o wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o niezdolności do pracy, oraz procedury odwoławczej od tych orzeczeń, możliwości ubiegania się o świadczenia określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, przepisów dotyczących kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, zasad obowiązujących przy tworzeniu rodziny zastępczej, zasad ubiegania się o świadczenia udzielane przez Centrum.

Udzielanie informacji nie jest stale ewidencjonowane ze względu na to, że jest to czynność czasochłonna i przy tak dużej liczbie osób korzystających ze wsparcia Centrum nie jest możliwa do wykonania. Informacje udzielane są klientom zgłaszającym się do jednostki, jak również telefonicznie.

9. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

Zadanie realizowane jest we współpracy z innymi podmiotami. W 2015 roku zorganizowano cztery szkolenia dla pracowników i kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej:

1. Spotkanie doradcze z przedstawicielami ROPS w Lublinie dotyczące projektów systemowych. Szkolenie odbyło się 24 lutego 2015 roku. W szkoleniu uczestniczyło 16 osób z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu tomaszowskiego.
2. „Ochrona danych osobowych w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej-nowelizacja”. Szkolenie odbyło się 26 marca 2015 roku. Udział wzięło 38 osób z ośrodków pomocy społecznej.
3. Spotkanie szkoleniowe nt. zmian w funkcjonowaniu pomocy społecznej w powiecie tomaszowskim, połączone z obchodami Dnia Pracownika Socjalnego oraz 10- leciem istnienia OIK w Tomaszowie Lubelskim. Spotkanie odbyło się 20 listopada 2015 roku. Udział wzięło 113 osób z jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej z terenu powiatu.
4. „Emp@tia – obowiązki JST po 1 stycznia 2016 roku”. Szkolenie odbyło się 14 grudnia 2015 roku. W szkoleniu udział wzięło 39 osób, pracowników ośrodków pomocy społecznej.

10. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu

Doradztwo metodyczne realizowane przez Centrum skierowane było do kierowników i pracowników placówek pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów współpracujących z Centrum. Do końca 2015 roku udzielono łącznie 286 porad z zakresu doradztwa na tematy dotyczące procedur, zasad i przepisów obowiązujących w/w jednostki, procedur postępowania wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, a także możliwości wynikających z realizacji programów PFRON, czy POKL.

11. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

Realizując to zadanie Centrum podejmowało następujące działania:

1. We współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie oraz ośrodkami pomocy społecznej zorganizowano wypoczynek dla dzieci z terenu powiatu tomaszowskiego. W 2015 roku 185 dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 15 lat z rodzin najuboższych skorzystało z wypoczynku letniego. Wypoczynek zorganizowany został w 4 terminach:
 - 25.07. - 05.08.2015 r – w Muszynie, udział wzięło 10 dzieci,
 - 06.08.- 17.08.2015 r. - w Muszynie, udział wzięło 90 dzieci,
 - 10.08. – 21.08.2015 r – w Trzciny, udział wzięło 35 dzieci,
 - 18.08. - 29.08.2015 r – w Wiśle, udział wzięło 50 dzieci.Wzorem lat ubiegłych Centrum zajmowało się rekrutacją, kompletowaniem dokumentacji oraz kontaktami z ośrodkami i rodzicami. Wydelegowany pracownik Centrum był również obecny w czasie wyjazdu i przyjazdu dzieci na wszystkie zorganizowane turnusy.
2. Centrum będąc Członkiem Stowarzyszenia Centrum, skupiającego powiatowe centra pomocy rodzinie z całej Polski reprezentuje interesy pomocy społecznej szczebla powiatowego, a także czynnie uczestniczy w konsultacjach dotyczących tworzenia praw z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych i pieczy zastępczej. W 2015 roku odbyło się Ogólnopolskie Forum organizowane przez Stowarzyszenie „Zawsze z rodziną”, w którym uczestniczył Dyrektor Centrum.
3. Dwóch pracowników Centrum w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie włączonych jest w skład Zespołów interdyscyplinarnych powołanych przez Wójta Gminy Tomaszów Lubelski oraz Burmistrza Tomaszowa Lubelskiego. W 2015 roku każdy z przedstawicieli Centrum uczestniczył w 4 spotkaniach Zespołu.
4. Centrum opracowało i realizowało programy wynikające z założeń „Powiatowej Strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu tomaszowskiego na lata 2007 - 2015” tj. „Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tomaszowskim na lata 2011-2015”, „Program Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Tomaszowskim na lata 2011-2015” oraz „Program Aktywności Lokalnej powiatu tomaszowskiego na lata 2014 – 2015”.
5. Centrum włączyło się w organizowaną przez Prokuraturę Rejonową w Tomaszowie Lubelskim akcję „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem”. Podczas akcji przedstawiciel Centrum w siedzibie Prokuratury udzielał informacji o zadaniach wchodzących w zakres działalności Centrum.
6. Przedstawiciele Centrum uczestniczyli w obchodach Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną, spotkaniach opłatkowych w Stowarzyszeniu Diabetyków i Samarytanin, WTZ w Grabowicy, Światowym Dniu Wiedzy na Temat Autyzmu, uroczystości wręczenia Wyróżnień Srebrny Gryf, obchodach Światowego Dnia Białej Łaski, uroczystościach wigilijnych organizowanych przez stowarzyszenia i in. podmioty.

7. Pracownicy Centrum w dniu 20 maja 2015 roku uczestniczyli w spotkaniu organizowanym przez ZUS, w związku z „Dniem Otwartym w ZUS dla Osób Niepełnosprawnych”.
8. Centrum aktywnie przyłączyło się do akcji „Szlachetna paczka” dla najbardziej potrzebujących mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
9. Na wniosek zainteresowanych podmiotów wydano 4 referencje dotyczące współpracy z Centrum.
10. W dniu 28.05.2015 roku pracownicy Centrum wzięli udział w akcji krwiodawstwa pod hasłem „Na straży życia”, organizowanej przez Placówkę Straży Granicznej w Lubyczy Królewskiej.

12. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W 2015 roku Centrum przekazywało sprawozdania w wersji elektronicznej przy wykorzystaniu Centralnej Aplikacji Statystycznej, zarządzanej przez Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sprawozdania z realizacji zadań, zarówno okresowe jak i jednorazowe przekazywane były do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz bezpośrednio do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sprawozdania sporządzali merytoryczni pracownicy Centrum. Jednocześnie realizując zapisy znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej w 2015 roku Centrum przedłożyło Radzie Powiatu a następnie Sejmikowi Województwa Lubelskiego „Ocenę zasobów pomocy społecznej na rok 2014 dla powiatu tomaszowskiego”, która zastąpiła dotychczas sporządzany bilans potrzeb pomocy społecznej.

13. Sporządzanie sprawozdawczości, informacji, analiz, raportów z realizowanych zadań

Centrum sporządza w/w dokumenty z realizowanych zadań na potrzeby Rady i Zarządu Powiatu, Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, Komisji Budżetu, Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Marszałka Województwa Lubelskiego oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, Wojewody Lubelskiego oraz Wydziału Polityki Społecznej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Oddziału Lubelskiego PFRON, Wojewódzkiego Urzędu Pracy i innych w zależności od potrzeb.

14. Sporządzanie i przedstawienie Radzie Powiatu corocznego sprawozdania Centrum oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Wypełniając zapis ustawowy w dniu 30.04.2015 roku Centrum przedłożyło Radzie Powiatu w Tomaszowie Lubelskim sprawozdanie z działalności w 2014 roku wraz z wykazem potrzeb na 2015 rok. Sprawozdanie zostało przyjęte w dniu 18 maja 2015 roku na VI Sesji Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim.

15. Sporządzanie i przedstawienie Radzie Powiatu corocznej oceny w zakresie pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej obejmującą w szczególności: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący; a także osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy

W 2015 roku tutejsze Centrum sporządziło ocenę zasobów pomocy społecznej, która zastąpiła wcześniej przygotowywany przez jednostki samorządu terytorialnego bilans potrzeb pomocy społecznej. Sporządzona ocena została przedstawiona Radzie Powiatu w Tomaszowie Lubelskim 30 kwietnia 2015 roku, a następnie została przekazana za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie do Sejmiku Województwa Lubelskiego. Ocena wraz z rekomendacjami ma stanowić podstawę

planowania budżetu na następny rok, a co za tym idzie ma umożliwić określenie poziomu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w sferze pomocy społecznej oraz wskazać niezbędne działania do ich zapewnienia. Dane uwzględnione w Ocenie pochodziły ze sprawozdawczości Centrum oraz przedłożonych informacji następujących jednostek organizacyjnych: Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim, Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim, Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Lubelskim, a także z danych z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Muratynie, Tomaszowie Lubelskim i Grabowicy. Wnioski z Oceny wskazują, że problemy społeczne dotyczące mieszkańców powiatu mają wieloaspektowy charakter, a ich rozwiązanie wymaga działań zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, przy jednoczesnym zaangażowaniu sfery społecznej, gospodarczej i pozarządowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na starzejące się społeczeństwo, niepełnosprawność, problem bezrobocia, konieczność wsparcia rodzin borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym. Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę zwiększenia nakładów finansowych w celu realizacji nałożonych ustawowo zadań. W celu ich zaspokojenia konieczne będzie wykorzystanie środków pochodzących z budżetu państwa, także z funduszy zewnętrznych. Wysokość środków finansowych PFRON przekazywanych powiatowi tomaszowskiemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej powoduje, że potrzeby środowiska osób niepełnosprawnych zaspakajane są w około 50 procentach.

16. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku na terenie powiatu tomaszowskiego nie przebywali cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą i z tego powodu wymagaliby objęcia indywidualnym programem integracji.

17. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz nadzór nad ich działalnością

Zadanie to jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat. Ośrodek Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim funkcjonuje jako jednostka pomocy społecznej typu dziennego, prowadzona na zlecenie powiatu przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim.

W listopadzie 2014 roku Zarząd Powiatu w Tomaszowie Lubelskim ogłosił konkurs na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2015- 2019. Po przeprowadzeniu procedury konkursowej określonej w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 roku o pożytku publicznym i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1118 z późn. zm.), do realizacji zadania wybrane zostało Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim, z którym w dniu 29 grudnia 2014 roku zawarta została umowa na prowadzenie Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim w latach 2015-2019. Ośrodek przeznaczony jest dla 20 osób z zaburzeniami psychicznymi typu B (upośledzenie umysłowe). W 2015 roku z usług Ośrodka korzystało łącznie 22 uczestników. Były to osoby w wieku od 21 do 59 lat. 13 uczestników to osoby ubezwłasnowolnione. Na działalność Ośrodka w 2015 roku z dotacji samorządu wydatkowano 273 419,00 zł. W 2015 roku wydano łącznie 76 decyzji o skierowaniu oraz decyzji naliczających opłatę za korzystanie z usług Ośrodka. W dniach 25 sierpnia, 10, 11 i 14 września 2015 roku odbyła się kontrola kompleksowa Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim, przeprowadzona przez zespół inspektorów Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, Delegatura w Zamościu. Zakres

kontroli dotyczył oceny działalności Ośrodka oraz spełniania standardów przez jednostkę, a także zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. W wyniku kontroli wydano zalecenia pokontrolne, dotyczące dostosowania wskaźnika zatrudnienia do standardów oraz uzupełnienia kwalifikacji przez pracowników, dokonania zmian w prowadzonej w jednostce dokumentacji oraz podjęcia działań w celu dostosowania pomieszczeń do obowiązującego standardu (wyposażenie łazienki w wannę lub prysznic). Kierownik Ośrodka został zobowiązany do ich realizacji w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.), tj. w terminie do 31 grudnia 2018 roku.

W grudniu 2015 roku odbyła się również kontrola przeprowadzona przez pracowników Centrum zgodnie z upoważnieniem Starosty Tomaszowskiego Nr OA.077.89.2015 z dnia 4 grudnia 2015 roku. Kontrola dotyczyła realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Podczas kontroli oceniano zgodność realizacji zadania publicznego w latach 2009 - 2014 z ofertą złożoną przez PSOUU Koło w Tomaszowie Lubelskim oraz zapisami umowy o realizację w/w zadania. Stwierdzono, że Stowarzyszenie wywiązywało się z zapisów umowy, sprawozdania przedkładane były terminowo, zgodnie z obowiązującymi wzorami. Środki wykorzystywane były zgodnie z przeznaczeniem, na cele określone w umowie i aneksach do niej. Nie wydano zaleceń pokontrolnych. Informacja o działalności Ośrodka stanowi Załącznik Nr 4 do niniejszego sprawozdania.

18. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

W ramach zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powstał Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach. Jest to zadanie powiatu z zakresu administracji rządowej. Placówka zapewnia całodobowe, okresowe schronienie ofiarom i świadkom przemocy domowej oraz świadczy specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne, terapeutyczne, socjalne i podstawowe medyczne na rzecz tych osób. Centrum współpracuje z SOW na zasadzie doradztwa metodycznego. Budżet SOW w 2015 roku wyniósł 412 730,00 zł. Z pobytu w Ośrodku skorzystało 58 osoby. Ponadto 734 osobom z terenu powiatu udzielono pomocy w ramach poradnictwa specjalistycznego. Informacja o działalności SOW stanowi Załącznik Nr 5 do niniejszego sprawozdania.

II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ POWIATU Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta Tomaszowski wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim, które zarządzeniem Starosty Nr 52 z dnia 8 grudnia 2011r. wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tomaszowskiego. Za prawidłową realizację zadań merytorycznych odpowiada wyodrębniony w Dziale ds. pomocy społecznej i pieczy zastępczej Zespół do spraw pieczy zastępczej. Pozostałe zadania dotyczące finansowania świadczeń wykonywane są przez pracownika odpowiedzialnego za realizację świadczeń w Dziale.

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych

Zarządzeniem Dyrektora Centrum powołany został Zespół do opracowania 3- letniego programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu tomaszowskiego. Zespół w ramach swoich czynności przeprowadził diagnozę stanu zabezpieczenia dzieciom pieczy zastępczej, przyczyn oraz skali zjawiska na terenie powiatu, określił kierunki rozwoju pieczy zastępczej oraz określił limit rodzin zastępczych na 3 kolejne lata. Projekt programu został przygotowany i zostanie przedłożony pod obrady Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim w maju 2016 roku.

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat. Sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Wszystkie dzieci z powiatu tomaszowskiego przebywające w pieczy zastępczej zostały umieszczone na podstawie orzeczeń sądu. Głównymi powodami umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych są najczęściej: bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, uzależnienia rodziców, pobyty rodziców za granicą oraz długotrwałe i ciężkie choroby. Na terenie powiatu tomaszowskiego w 2015 roku funkcjonowało 55 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 80 wychowanków. Szczegółowo obrazuje to tabela 1.

Tabela 1. Rodzaje rodzin zastępczych w powiecie tomaszowskim

Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo)	38	51
Niezawodowe	15	21
Zawodowe	2	8
Łącznie	55	80

W 2015 roku na terenie powiatu powstało 9 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 15 dzieci. Troje wychowanków zmieniło rodzinę zastępczą. Troje wychowanków rodziny zastępczej usamodzielniało się. Dwoje z nich otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki oraz jedna otrzymała pomoc pieniężną na usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Dla każdego z wychowanków pieczy zastępczej przygotowywano, we współpracy z asystentem rodziny/ pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pochodzenia dziecka, rodziną zastępczą i innymi osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, plan pomocy. Rodzinom zastępczym udzielano pomocy w realizacji zadań wynikających z ustawy o pieczy zastępczej (art.40.1). Dla każdej rodziny zastępczej prowadzono odrębną dokumentację. Praca z rodzinami zastępczymi i członkami tych rodzin była prowadzona zarówno w ich miejscu zamieszkania jak i w siedzibie Centrum. Wszystkim rodzinom zastępczym zapewniono dostęp do specjalistycznej pomocy dla umieszczonych

w nich dzieci, głównie psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Współpracowano w tym zakresie z pedagogami szkolnymi, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Tomaszowie Lubelskim.

Tabela 2. Liczba rodzin i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych w latach 2013 - 2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin zastępczych ogółem	59 w tym 42 spokrewnionych, 16 niezawodowych i 1 zawodowa	58 w tym 38 spokrewnionych, 18 niezawodowych i 2 zawodowe	55 w tym 38 spokrewnionych, 15 niezawodowych i 2 zawodowe
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	82	78	80
Liczba nowo ustanowionych rodzin zastępczych	12	8	9
Liczba dzieci umieszczonych w nowych rodzinach zastępczych	12	11	15
Liczba dzieci umieszczonych w ciągu roku w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	3	4	4
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ogółem	28	25	25

3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Wsparcie organizowano dla 39 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 29 wychowanków, którzy opuścili pieczę zastępczą (zarówno rodzinną jak i instytucjonalną) po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i są usamodzielniani na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów oraz 10 wychowanków, którzy usamodzielniają się na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie zapisów w/w ustawy. Wszystkim usamodzielnianym udzielano pomocy w opracowywaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, wszechstronnego wsparcia, poradnictwa oraz wypłacano świadczenia pieniężne.

4. Prowadzenie naboru kandydatów oraz tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej.

Centrum prowadzi stały nabór kandydatów na rodziny zastępcze. Informacje o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej były umieszczone na stronie internetowej Centrum i na tablicy ogłoszeń. Informacje udzielane były osobom zainteresowanym przez pracowników telefonicznie, bądź w siedzibie Centrum. Kandydaci mogli uzyskać od pracowników szczegółowe informacje dotyczące warunków, które należy spełnić, aby zostać rodziną zastępczą oraz informacje na temat szkoleń i całej procedury kwalifikacyjnej. Okoliczności dotyczące spełniania podstawowych warunków ustawowych ustalane były na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej podczas wizyty w miejscu zamieszkania kandydatów oraz podczas spotkań w siedzibie Centrum. Kolejnym etapem były badania psychologiczno- pedagogiczne oraz szkolenie kandydatów. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze prowadzili dwaj pracownicy Centrum, posiadający stosowne uprawnienia trenerskie. Następnie udzielana była

rodzinom pomoc w nawiązaniu kontaktów z dziećmi, które mogą być wychowywane w pieczy zastępczej. W roku 2015 kontynuowane były szkolenia kandydatów rozpoczęte w roku poprzednim.

Wszystkim rodzinom zastępczym udzielana była pomoc w wypełnianiu zadań wynikających z pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze z terenu powiatu tomaszowskiego mogły liczyć na wsparcie merytoryczne, poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne oraz w razie potrzeb kierowane były do instytucji profesjonalnie zajmujących się występującymi problemami. Rodziny zastępcze miały możliwość uczestnictwa w spotkaniach grup wsparcia, wymiany doświadczeń z osobami sprawującymi pieczę zastępczą.

5. Prowadzenie placówek opiekuńczo- wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym

Na terenie powiatu tomaszowskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze. W związku ze zmianą zasad umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej aktualnie nie występuje konieczność utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu. W przypadku konieczności zabezpieczenia dzieciom opieki w placówce podejmowana jest współpraca z powiatem zamojskim i miastem Zamość. Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy zawierane jest porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości ponoszonych wydatków.

6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, a także wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

W 2015 roku w ramach projektu systemowego „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego rodziny zastępczy miały możliwość rozwijania umiejętności wychowawczych oraz nabywania nowych kwalifikacji zawodowych. Ponadto miały możliwość spotykania się w ramach grupy wsparcia prowadzonej przez psychologa. Dla 10 rodzin zastępczych zorganizowano szkolenia podnoszące kompetencje opiekuńczo – wychowawcze:

- warsztaty z zakresu przeciwdziałania agresji elektronicznej,
- warsztat „Jak postępować z dziećmi z zaburzeniami przywiązania w rodzinach zastępczych”,
- warsztat „Diagnoza i pomoc w zakresie uzależnień niemechanicznych”,
- kurs „Bezpieczeństwo w sieci”.

Rodzice zastępczy korzystali z organizowanego przez Centrum wsparcia pedagogicznego i psychologicznego. W razie potrzeb kierowani byli do instytucji profesjonalnie zajmujących się występującymi problemami. Centrum współpracowało także z placówkami oświatowymi oraz Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w celu zapewnienia dzieciom umieszczonym w pieczy wsparcia pedagoga szkolnego lub psychologa. Rodziny korzystały także ze specjalistycznego poradnictwa, głównie pedagogicznego i prawnego udzielanego przez pracowników Centrum oraz poradnictwa psychologicznego i terapii prowadzonej w razie potrzeb przez psychologa zatrudnionego w Centrum.

Dwóch pracowników Centrum posiada uprawnienia trenerskie do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. W 2015 roku przeprowadzono szkolenie dla kandydatów zgodnie z programem RODZINA licencjonowanym przez Stowarzyszenie

Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie, zatwierdzonym przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 19 grudnia 2013 roku. Szkolenie ukończyły 3 osoby (dwie rodziny) i zostały zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa

Osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą zapewniono pomoc i wsparcie w ramach grup wsparcia, organizowanych cyklicznie 1 raz w miesiącu do czerwca 2015 roku. Spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych zawierały elementy psychoedukacyjne, a ich celem było podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych, wzmocnienie poczucia ich kompetencji, pomoc rodzicom w rozwiązywaniu i przeciwdziałaniu problemów opiekuńczo- wychowawczych. Grupy prowadził psycholog. W ramach tego zadania zorganizowano 5 spotkań.

Wszystkim rodzinom zastępczym zapewniono dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, szczególnie psychologicznej i pedagogicznej. Współpracowano w tym zakresie z pedagogami szkolnymi oraz innymi podmiotami. Rodzice również korzystali z poradnictwa specjalistycznego. W zależności od potrzeb mogli korzystać z poradnictwa w Centrum, jak też Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, OIK.

Ponadto wszystkie rodziny zastępcze objęte zostały wsparciem 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Centrum. Jeden koordynator obejmował swoim wsparciem ok. 15 rodzin zastępczych. Ponadto koordynatorzy współpracowali z rodzinami, w których przebywali pełnoletni wychowankowie, kontynuujący naukę. Praca z rodzinami odbywała się zarówno w siedzibie Centrum, jak też w miejscu zamieszkania rodziny. Koordynatorzy często odwiedzali rodziny i prowadzili rozmowy z rodzicami oraz z dziećmi. We współpracy z rodziną zastępczą dla każdego dziecka umieszczonego w pieczy sporządzony został plan pomocy. Dla każdej rodziny prowadzono odrębną dokumentację. W celu zapewnienia jak najpełniejszego wsparcia koordynatorzy współpracowali z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi, placówkami oświaty i ochrony zdrowia, kuratorami, sądami, rodzicami dzieci (poza osobami pozbawionymi władzy rodzicielskiej).

W przypadku, gdy rodzina zastępcza nie mogłaby sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku, Centrum może zorganizować okresowo opiekę nad dzieckiem w rodzinie pomocowej. W 2015 roku rodziny zastępcze nie korzystały z tego typu pomocy.

8. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełnianie warunków określonych w art. 42 ustawy oraz wydawanie opinii na potrzeby Sądu zgodnie z art. 579z. § 1. kpc

Na wniosek osób, które ukończyły szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze i posiadały świadectwo ukończenia szkolenia, Centrum wydało 2 zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków określonych w art. 42 ustawy.

Na wniosek Sądu tutejsze Centrum opiniowało kandydatów ubiegających się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Opinię wydawano na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów. W 2015 roku wydano 9 opinii o kandydatach na rodziny zastępcze.

9. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie zaświadczeń ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego

Centrum nie prowadziło w 2015 roku szkoleń na dla kandydatów na pełnienie funkcji dyrektora, ponieważ powiat nie prowadził placówki opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego.

10. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych były zgłaszane do ubezpieczenia przy rodzicach zastępczych, korzystały z bezpłatnej opieki lekarskiej i miały zapewniony dostęp do niezbędnych badań lekarskich.

11. Prowadzenie rejestrów danych i przekazywanie tych danych do właściwego sądu o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka był prowadzony i aktualizowany na bieżąco. Dane z rejestru zostały przekazane 2015 roku do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim.

12. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka

Centrum stale współpracowało z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie kompletowania dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej. W 2015 roku 9 rodzinach zastępczych umieszczono 15 dzieci. W związku z powyższym Centrum nawiązywało kontakty z gminą pochodzenia dziecka w celu wymiany informacji oraz uzyskania danych o rodzinie dziecka, rezultatach pracy prowadzonej przez pracownika socjalnego/ asystenta rodziny i możliwości powrotu dziecka do rodziny.

13. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Przeważająca liczba rodzin zastępczych nie zgłaszała w 2015 roku potrzeby korzystania z pomocy wolontariuszy. W przypadku konieczności udzielenia dziecku pomocy w nauce, mieszkańcy miasta Tomaszów Lubelski i gminy wiejskiej Tomaszów Lubelski mieli możliwość skorzystania z pomocy organizowanej w świetlicach środowiskowych. W przypadku rodzin zastępczych będących mieszkańcami innych gmin wystąpiły trudności w zorganizowaniu pomocy wolontariuszy ze względu na brak osób chętnych do udzielania tego typu wsparcia.

14. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi

Centrum stale współpracowało z w/ w instytucjami w zakresie sporządzania oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz opracowywaniu planu pomocy dziecku.

15. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Rodziny zastępcze miały możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego w zakresie prawa rodzinnego, administracyjnego. Pomoc prawna udzielana była przez pracowników merytorycznych. Głównymi tematami pomocy prawnej były sprawy dotyczące: przysługującej im pomocy finansowej, alimentów, opieki prawnej, ingerencji we władzę rodzicielską, dziedziczenia, odwołań od decyzji organów rentowych oraz umorzenia i odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy, regulowania kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Pracownicy merytoryczni udzielili łącznie 124 porad prawnych.

16. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Ocena sytuacji dziecka w pieczy zastępczej dokonywana była dla każdego wychowanka przynajmniej raz na 6 miesięcy, a w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia, co najmniej raz na 3 miesiące. Ocena dokonywana była na posiedzeniu, w którym uczestniczyli: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, rodzina zastępcza, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy, rodzice biologiczni, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, kuratorzy, przedstawiciele ochrony zdrowia i inne osoby znaczące w życiu dziecka. Łącznie odbyło się 96 takich posiedzeń. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka sporządzano informację o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i sytuacji rodziny dziecka. W 2015 roku sporządzono łącznie 132 informacje. W wyznaczonych ustawą terminach informacje o całokształcie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wraz z opiniami o zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej przekazywane były do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim.

Centrum jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma obowiązek dokonywania oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzone im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Pierwsza ocena dokonywana jest nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a kolejne nie rzadziej niż co 3 lata. W roku sprawozdawczym dokonano 30 ocen rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej oraz jakości wykonywanej pracy. Każda ocena zawierała dane osobowe członków rodziny, opis sytuacji mieszkaniowej, materialnej, informacje o stanie zdrowia opiekunów dzieci, informacje o problemach w sprawowaniu pieczy zastępczej, informacje o podnoszeniu kwalifikacji przez rodziców zastępczych, ich współpracy ze szkołą, czy innymi instytucjami. Oceny te konstruowane były przy współpracy przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej. W dokonanych ocenach uwzględniane były informacje ze szkół, opinie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, kuratorów sądowych. Rodzina zastępcza otrzymywała ocenę i miała możliwość wniesienia zastrzeżeń. W 2015 roku żadna rodzina nie wniosła zastrzeżeń do dokonanej oceny.

W 2015 roku Zarząd Powiatu w Tomaszowie Lubelskim Uchwałą Nr 88/2015 z dnia 12 listopada 2015 roku upoważnił do przeprowadzenia kontroli jakości sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze na terenie powiatu tomaszowskiego zespół w składzie: Katarzyna Kyć- Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Anna Rechulicz- Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Krystyna Zajączkowska – Inspektor ds. ochrony zdrowia i pomocy społecznej Starostwa Powiatowego. Zespół przeprowadził kontrolę jakości sprawowanej opieki w 3 rodzinach zastępczych, w tym w 1 rodzinie spokrewnionej, 1 niezawodowej oraz 1 rodzinie zastępczej zawodowej. Po kontrolach sporządzone zostały protokoły. Nie stwierdzono uchybień. W opinii zespołu kontrolującego jakość sprawowanej opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych jest na bardzo wysokim poziomie. Rodziny zastępcze pełnią swoje funkcje prawidłowo, dzieci otoczone są miłością, zainteresowaniem oraz właściwą opieką.

17. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Na rzecz rodzin zastępczych prowadzone było poradnictwo specjalistyczne. Rodziny korzystały ze wsparcia pracowników Centrum, zapewniono im także możliwość udziału w grupach wsparcia organizowanych do maja 2015 roku cyklicznie 1 raz w miesiącu oraz możliwość współpracy z psychologiem.

18. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W 2015 roku Centrum przekazywało sprawozdania w wersji elektronicznej przy wykorzystaniu systemu informatycznego CAS, posiadającego akceptację Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sprawozdania z realizacji zadań, zarówno okresowe jak i jednorazowe przekazywane były do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz bezpośrednio do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sprawozdania sporządzali merytoryczni pracownicy Centrum.

19. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Tutejsze Centrum zgłasza dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublinie Ośrodek Adopcyjny Filia Zamość. Zgłoszenie dziecka mimo, że ma charakter obligatoryjny, wymaga konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, pracownikiem socjalnym/ asystentem rodziny. W 2015 roku dokonano 5 zgłoszeń do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, dla żadnego z nich nie było jednak zasadności wszczęcia procedury adopcyjnej i poszukiwania rodzin przysposabiających.

20. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Powiat Tomaszowski za pośrednictwem Centrum w 2015 roku korzystał z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Aplikowano o środki z „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Otrzymano dotację ze środków MPiPS w wysokości 39 452,75 zł. z przeznaczeniem na pokrycie części kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

21. Wytaczanie za rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne

Dyrektor Centrum wytacza powództwa o świadczenia alimentacyjne, składając w Sądzie odpowiednim dla miejsca zamieszkania rodzica pozew o zasądzenie alimentów na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 2015 roku Dyrektor wytoczył dwa powództwa alimentacyjne na rzecz 2 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej. Wszystkie sprawy sądowe zakończyły się wydaniem wyroków zasądzających alimenty. Jednocześnie prowadzona była praca z rodzicami zastępczymi, aby samodzielnie wnosili pozwy o zasądzenie alimentów na rzecz przyjętych dzieci.

22. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Centrum organizowało pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze poprzez wspieranie procesów

usamodzielnienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Z osobami zamieszkałymi na terenie naszego powiatu prowadzona była praca socjalna, ukierunkowana głównie na podejmowanie przez nie działań w ramach aktywizacji edukacyjnej, zawodowej i społecznej oraz uzyskanie świadczeń i pomocy materialnej zgodnie z przepisami prawa. Ponadto wychowankom zapewniana była możliwość udziału w projektach do nich adresowanych (stypendia pomostowe, projekt systemowy „Aktywność szansą rozwoju”), udzielana była również pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i życiowych.

23. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych

Powiat tomaszowski za pośrednictwem Centrum finansował świadczenia na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych. W roku 2015 w powiecie funkcjonowało 55 rodzin zastępczych, w których przebywało 80 dzieci, przy czym 51 dzieci w 38 rodzinach zastępczych spokrewnionych, 21 dzieci w 15 rodzinach zastępczych niezawodowych i 8 dzieci w 2 rodzinach zawodowych. Łącznie na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano w roku 2015 kwotę 700 556,00 zł (w tym świadczenia miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanych do rodzin zastępczych dzieci, dodatki na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dzieci niepełnosprawnych, świadczenia jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, dofinansowania do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku jednorodzinnym lub domu jednorodzinnym oraz środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem). Szczegółowo przedstawia to tabela nr 3.

Tabela 3. Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w powiecie tomaszowskim w 2015 roku w zł

Rodzaj świadczenia	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe		Łącznie wydatki
	Liczba świadczeń	Wydatki	Liczba świadczeń	Wydatki	Liczba świadczeń	Wydatki	
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	562	380 515	170	174 686	99	97 316	652 517
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	87	16 844	33	6 480	18	3 264	26 588
Świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	3	3 500	3	3 000	4	7 500	14 000
Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0	0	0	1	1 000	1 000

Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	7	2 750	0	0	1	400	3 150
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0	0	0	1	301	301
Świadczenie na pokrycie kosztów niezbędnego remontu	0	0	0	0	1	3 000	3 000
Łącznie	659	403 609	206	184 166	125	112 781	700 556

Dzieci pochodzące z terenu powiatu tomaszowskiego przebywają w rodzinach zastępczych funkcjonujących w innych powiatach na terenie całego kraju. Powiat finansuje koszty pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na podstawie zawartych porozumień. Porozumień nie zawiera się jedynie w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego. Wówczas koszty związane z utrzymaniem dziecka ponoszone są na podstawie noty obciążeniowej wystawionej przez właściwy powiat. Liczbę dzieci z powiatu tomaszowskiego przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów obrazuje tabela nr 4.

Tabela 4. Porozumienia z innymi powiatami

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba umieszczonych dzieci	Wydatki w zł
1	Powiat Biłgorajski	1	14 400,00 zł
2	Powiat Kraśnik	1	14 400,00 zł
3	Powiat Zamojski	2	9 736,06 zł
4	Powiat Hrubieszowski	2	29 780,13 zł
5	Powiat Świdnik	5	58 045,73 zł
Łącznie		11	126 361,92 zł

W placówkach opiekuńczo- wychowawczych w 2015 roku przebywało 25 wychowanków, co obrazuje tabela nr 5. W ciągu roku do całodobowych placówek opiekuńczo- wychowawczych trafiło 4 dzieci z terenu powiatu tomaszowskiego, 6 wychowanków usamodzielniało się.

Tabela 5. Dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych

Placówka opiekuńczo- wychowawcza	Liczba dzieci
Dom Dziecka w Zamościu	3
Dom Dziecka Nr 1 w Zwierzyńcu	2
Dom Dziecka Nr 2 w Zwierzyńcu	4
„Nasz Dom” w Tuligłowach	3

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Łabuniach	5
Wioska Dziecięca w Siedlcach	3
Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Gdańsku	1
Pogotowie Opiekuńcze w Zamościu	4
Łącznie	25

Za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych w 2015 roku, na podstawie zawartych porozumień z powiatami prowadzącymi placówki, powiat tomaszowski poniósł wydatki na łączną kwotę 1 056 985,00 zł i w stosunku do roku 2014 jest to kwota niższa o 25 371,00 zł. Współpraca nie ograniczała się jedynie do finansowania pobytu dzieci w placówkach. Pracownicy Centrum uczestniczyli także w spotkaniach zespołów stałych do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej instytucjonalnej, organizowanych przez poszczególne placówki.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła zmiany w sposobie funkcjonowania rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo- wychowawczych. Zmiany ustawowe wpłynęły również na wysokość nakładów finansowych powiatu na zabezpieczenie dzieciom bezpiecznego środowiska wychowawczego. Poniższa tabela obrazuje zmiany, jakie nastąpiły w tym zakresie.

Tabela 6. Porównanie wydatków ponoszonych na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2013- 2015.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Wydatki na rodziny zastępcze z terenu powiatu	614 275 zł	620 035 zł	700 556 zł
Wydatki na rodziny zastępcze poza powiatem tomaszowskim	103 928,79 zł	124 690,22 zł	126 361,92 zł
Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze	1 150 418 zł	1 082 356 zł	1 056 985 zł
Łącznie wydatki na pieczę zastępczą	1 868 621,79	1 827 081,22	1 883 902,92

Łączne wydatki ponoszone na pobyt dzieci w pieczy zastępczej w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o kwotę 56 821,70 zł. Wydatki związane z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych zmniejszyły się o kwotę 25 371,00 zł w stosunku do roku poprzedniego. Wyraźny wzrost wydatków nastąpił natomiast na rodzinną pieczę zastępczą. W 2015 roku wydatki na tę formę pieczy wzrosły o kwotę 82 192,70 zł. Było to spowodowane zmianami w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązującymi od 19 września 2014 roku, w wyniku których zwiększyła się liczba i wysokość świadczeń obowiązkowych przyznawanych rodzinom zastępczym. Mimo to można stwierdzić, że dla rodzin zastępczych, w których wychowywało się łącznie 91 dzieci, wydatkowano znacznie mniej środków, niż na placówki opiekuńczo – wychowawcze, w których przebywało jedynie 25 dzieci. Różnica wyniosła aż 230 067,08 zł. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wynosił w 2015 roku 757,25 zł, natomiast w placówce opiekuńczo- wychowawczej 3 523,28 zł.

24. Finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo- wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne

Powiat finansował pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze. W 2015 roku łącznie wypłacono 338 świadczeń na kontynuowanie nauki na kwotę 166 500,00 zł, w tym: 31 wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej w liczbie 289 świadczeń na kwotę 142 167,00 zł. oraz 7 wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej w liczbie 49 świadczeń na kwotę 24 333,00 zł. W okresie sprawozdawczym udzielano także pomocy na usamodzielnienie w formie pieniężnej i rzeczowej. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 5 osób, w tym: 4 wychowanków rodzin zastępczych i 1 osoba opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą w łącznej wysokości 28 011,00 zł. Pomoc na zagospodarowanie otrzymały 3 osoby w tym: 2 wychowanków rodzin zastępczych i jedna osoba opuszczająca placówkę opiekuńczo wychowawczą w łącznej kwocie 7 941,00 zł.

25. Ustalanie odpłatności rodzicom za pobyt ich dziecka w pieczy zastępczej oraz innym osobom zobowiązanym do odpłatności a wymienionym w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zobowiązani są do ponoszenia opłat z tego tytułu. W 2015 roku opłatę ustalono 11 rodzicom. Ponadto wydano 2 decyzje dotyczące umorzenia należności z powodu powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych oraz 31 decyzji w sprawie odstąpienia od ustalania opłat, z uwagi na trudną sytuację dochodową, majątkową, zdrowotną i rodzinną rodzica, z uwzględnieniem Uchwały Nr XV/178/2012 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z 11 maja 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1798). Rodzice biologiczni zobowiązani do uiszczania opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej uchylali się od jej ponoszenia, z tego powodu niezbędne było wszczęcie postępowań egzekucyjnych. W 2015 roku wystosowano do zobowiązanych rodziców biologicznych 20 upomnień, w których określono sumę zobowiązań na kwotę 480 376,28 zł. Ponadto sporządzono 13 tytułów wykonawczych przesłanych do Urzędu Skarbowego celem przeprowadzenia egzekucji administracyjnej opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Łączna kwota wierzytelności egzekwowana na podstawie tytułów wykonawczych z 2015 roku wyniosła 397 710,00 zł. Z egzekucji dokonanej przez Urząd Skarbowy wpłynęła kwota 1 536,34 zł.

26. Prowadzenie spraw związanych z obowiązkiem ponoszenia przez gminę właściwą wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w wysokości i warunkach określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą gmina, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie. W pierwszym roku pobytu dziecka jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim 50%. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku Centrum prowadziło 25 spraw związanych z obowiązkiem ponoszenia przez gminę właściwą w/w wydatków na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 6 sprawy na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Łączne dochody Centrum z tytułu ponoszenia przez gminy w/w wydatków w roku 2015 wyniosły 115 744,00 zł.

27. Prowadzenie spraw związanych z obowiązkiem ponoszenia przez inne powiaty wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w wysokości i warunkach określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 rok Centrum prowadziło 7 spraw związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez inny powiat zobowiązany ze względu na swoją właściwość. Łączne dochody z tego tytułu w 2015 roku wyniosły 65 512,25 zł.

IV SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKREU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawa prawna do realizacji zadań z rehabilitacji społecznej

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art. 35a określa zadania, które realizuje powiat. Zadania dotyczące rehabilitacji społecznej wykonuje Centrum. Powiat tomaszowski otrzymuje corocznie, zgodnie z algorytmem, środki finansowe pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Środki te zgodnie z Uchwałą nr V/23/2015 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w powiecie tomaszowskim na 2015 rok z późn. zm. wydatkowane zostały na zadania określone w w/w ustawie. Inne działania na rzecz osób niepełnosprawnych, np. realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, rozliczenie „Programu wyrównywania różnic między regionami II” czy też włączenie osób niepełnosprawnych do aktywnej integracji w ramach projektu systemowego „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków UE wynikało z rozeznaczonych potrzeb. Przyczyniło się jednocześnie do polepszenia pozycji osób niepełnosprawnych na rynku pracy i ułatwiło ich funkcjonowanie w środowisku społecznym.

1. Opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych

W powiecie tomaszowskim podejmowane były działania w oparciu o „Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tomaszowskim na lata 2011-2015”. Program zawierał szeroki i kompleksowy plan działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Obejmował wszystkie dziedziny i przejawy życia w aspekcie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, społeczności lokalnej i był zgodny z założeniami „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu tomaszowskiego na lata 2007-2015”. Działania wynikające z Programu realizowane były w trybie ciągłym. Sprawozdanie z realizacji w/w Programu w latach 2011- 2015 stanowi załącznik do „Raportu z realizacji Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu tomaszowskiego na lata 2007-2015 w roku 2015”.

2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności

Działania te realizowane były na bieżąco i obejmowały kompleksowe wsparcie osób niepełnosprawnych. Wsparcie polegało na przyznawaniu pomocy materialnej w postaci

dofinansowania ze środków PFRON, ale także obejmowało działania zmierzające do poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych w wymiarze społecznym, zawodowym i osobistym.

Realizując to działania, pracownicy Centrum wzięli udział w dniu 20 maja 2015 roku w spotkaniu organizowanym przez Oddział ZUS, w związku z „Dniem Otwartym w ZUS dla Osób Niepełnosprawnych”. Ponadto stowarzyszenia działające w powiecie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych na bieżąco były informowane o możliwościach uzyskania wsparcia w swoich działaniach w ramach konkursów organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, programów m.in. „Aktywny Samorząd”, inicjatywach organizacji działających lokalnie, konsultowane były również projekty dotyczące pozyskiwania środków finansowych na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

3. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, a także organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych korzystały z poradnictwa świadczonego przez Centrum. Informacje udzielane mieszkańcom powiatu dotyczyły głównie: uprawnień przysługujących podczas ubiegania się o wsparcie w instytucjach pomocy społecznej, możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie do zakupu niezbędnych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego, zasad korzystania z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, procedur rozpatrywania wniosków o likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, możliwości ubiegania się w PZON, ZUS, KRUS o wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o niezdolności do pracy oraz procedury odwoławczej od tych orzeczeń, możliwości ubiegania się o świadczenia określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych czy ustawie o pomocy społecznej. Udzielanie informacji nie było stale ewidencjonowane ze względu na to, że jest to czynność czasochłonna i przy tak dużej liczbie osób korzystających ze wsparcia Centrum nie była możliwa do wykonania. Informacje udzielane były klientom zgłaszającym się do jednostki, jak również telefonicznie.

4. Prowadzenie doradztwa na rzecz osób niepełnosprawnych

Udzielane poradnictwo i podejmowane działania miały na celu zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie ograniczeń zdrowotnych osób niepełnosprawnych oraz przybliżenie możliwości rozwoju i wyjścia z trudnych sytuacji życiowych. Poradnictwo specjalistyczne udzielane osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom odbywało się w trybie ciągłym i na bieżąco. Udzielono 1007 porad, które dotyczyły głównie poradnictwa rodzinnego w sprawach opieki nad osobą niepełnosprawną, a także informacji o obowiązujących przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz prawa rodzinnego i opiekuńczego. Poradnictwo udzielane było w siedzibie Centrum.

5. Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa

Na potrzeby pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie przekazano pisemną informację o działaniach podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie tomaszowskim za rok 2015 dotyczącą m.in. realizacji zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizacji powiatowej strategii i programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz programów, projektów przy udziale środków unijnych.

6. Sporządzanie sprawozdawczości, analiz, raportów z realizowanych zadań

Na potrzeby PFRON sporządzane były kwartalne sprawozdania z realizacji zadań w ramach udzielonych dofinansowań ze środków Funduszu przekazanych algorytmem, jak

również sprawozdania do Oddziału Lubelskiego PFRON z pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Obejmowały one zarówno liczbę osób, którym udzielono wsparcia finansowego, jak też kwotę wypłaconych środków finansowych, ogólną liczbę złożonych wniosków oraz zawartych umów. Ponadto na potrzeby różnych organów udostępniane były dane dotyczące skali niepełnosprawności na terenie powiatu tomaszowskiego.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób

Stowarzyszenia działające w powiecie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych na bieżąco były informowane o możliwościach uzyskania wsparcia w swoich działaniach w ramach otwartych konkursów organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, programów m.in. „Aktywny Samorząd”, inicjatywach organizacji działających lokalnie. Jednocześnie Centrum stale współpracowało z przedstawicielami Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Lubelskim, będących przedstawicielami organizacji osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

8. Dofinansowanie ze środków PFRON do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

a) dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W 2015 roku na dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono kwotę 70 000,00 zł. Wnioski o przyznanie dofinansowania do Centrum złożyło 220 osób niepełnosprawnych wraz z 54 opiekunami. Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego przyznano i wypłacono 48 osobom niepełnosprawnym i 25 opiekunom na łączną kwotę 70 000,00 zł z tego:

- niepełnosprawni ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 26 osób na kwotę 26 318,00 zł,
- dzieci i młodzież niepełnosprawna – 22 osób na kwotę 26 025,00 zł,
- opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych - 5 osób na kwotę 1 789,00 zł,
- opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 20 osób na kwotę 15 868,00 zł.

Ze względu na niewystarczające środki finansowe w stosunku do występujących potrzeb wprowadzone zostały dodatkowe ograniczenia, tj. przyznawanie dofinansowania raz na dwa lata, udzielanie dofinansowań w pierwszej kolejności dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, uczącej się, udzielanie dofinansowań jedynie dla osób legitymujących się znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Mimo to aż 147 osób niepełnosprawnych wraz z 29 opiekunami nie otrzymało dofinansowania ze względu na niewystarczające środki finansowe. Potrzeby zabezpieczono na poziomie 26,64%.

b) dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

Na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym w 2015 roku wykorzystano kwotę 273 014,00 zł. Przyjęto łącznie 441 wniosków (435 wnioski na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze i 5 wniosków na sprzęt rehabilitacyjny). O dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych mogły ubiegać się osoby wymagające zaopatrzenia w tego typu przedmioty, które otrzymały na ten cel dofinansowanie z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz gdy spełniły warunki dochodowe. W 2015 roku w ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze pozytywnie rozpatrzono 303 wnioski na łączną kwotę 267 813,60 zł. Wśród pozytywnie rozpatrzonych wniosków 32 wnioski dotyczyły niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, którym przyznano

pomoc w wysokości 66 621,00 zł. Najczęściej dofinansowanie dotyczyło zakupu pieluchomajtek, cewników, worków do zbiórki moczu, aparatów słuchowych i wkładek usznych, wózków inwalidzkich, protez oraz butów ortopedycznych. Ponadto w ramach w/w zadania zawarto 5 umów na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny typu rowery rehabilitacyjne, rower trójkołowy, orbitrek. Łącznie pozytywnie rozpatrzono 308 wniosków. Potrzeby zabezpieczono na poziomie 64,84%.

c) dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

W 2015 roku wykorzystano łącznie 104 439,00 zł na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Przyjęto łącznie 48 wniosków. W związku z ograniczoną wysokością środków pozytywnie rozpatrzono 24 wnioski, w tym:

- 13 wniosków na likwidację barier architektonicznych na kwotę 68 662,00 zł, z czego jeden wniosek dotyczył likwidacji barier dla dziecka niepełnosprawnego na kwotę 21 847,00 zł,
- 11 wniosków na likwidację barier technicznych na kwotę 35 777,00 zł.

Dofinansowania przeznaczono na przystosowanie 10 łazienek dla osób niepełnosprawnych ruchowo poruszających się na wózku inwalidzkim, o kulach i protezach (wymiana wanny na brodzik z kotarą, oporęczowanie łazienek, ułożenie terakoty i glazury w łazience, wymiana drzwi do łazienek na szersze) oraz wykonanie 3 podjazdów dla osób poruszających się na wózkach. Potrzeby zabezpieczono na poziomie 50%.

d) dofinansowanie do rehabilitacji dzieci i młodzieży

Rehabilitacja dzieci i młodzieży zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON odbywa się poprzez realizację innych zadań. W ramach tych zadań pozytywnie rozpatrzono 32 wnioski dotyczące dzieci o dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na kwotę 66 621,00 zł, przyznano dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego dla 22 dzieci i młodzieży na kwotę 26 025,00 zł oraz dla opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 20 osób na kwotę 15 868,00 zł, a także dofinansowano likwidację barier architektonicznych dla 1 dziecka na kwotę 21 847,00 zł.

e) dofinansowanie do tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika

W 2015 roku nie było osób niepełnosprawnych wymagających pomocy w tym zakresie.

9. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz nadzór nad ich działalnością

Na działalność 3 warsztatów terapii zajęciowej funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego w 2015 roku przeznaczono łącznie kwotę 2 048 980,00 zł, z tego 1 844 082,00 zł pochodziło ze środków PFRON (90%), a 204 898,00 zł (10%), sfinansowano ze środków własnych powiatu. W powiecie tomaszowskim funkcjonują:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim. Według stanu na 31 grudnia 2015 roku z usług WTZ korzystało 45 uczestników. Całkowity koszt funkcjonowania Warsztatu z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania wyniósł w 2015 roku 768 367,50 zł, z czego ze środków PFRON pochodziło 691 530,75 zł oraz 76 836,75 zł ze środków powiatu.
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Muratynie prowadzony przez Urząd Gminy w Łaszczowie. W 2015 roku terapią w tej placówce objętych było 45 uczestników. Całkowity koszt funkcjonowania Warsztatu wyniósł w 2015 roku 768 367,50 zł, z czego ze środków PFRON pochodziło 691 530,75 zł, a ze środków powiatu 76 836,75 zł.

3) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grabowicy prowadzone przez Urząd Gminy w Suścu. W 2015 roku terapią w tej placówce objętych było 30 uczestników. Całkowity koszt funkcjonowania Warsztatów wyniósł w 2015 roku 512 245,00 zł, z czego ze środków PFRON pochodziło 461 020,50 zł oraz 51 224,50 zł ze środków powiatu.

Centrum prowadziło nadzór nad prawidłowością funkcjonowania placówek zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Uczestnikami warsztatu były osoby niepełnosprawne, które posiadały znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz posiadały wskazania do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu. Kandydaci na uczestników, po zasięgnięciu opinii Centrum, kwalifikowani byli przez Radę Programową WTZ w oparciu o orzeczenie lekarskie i wskazania do terapii zajęciowej oraz predyspozycje i zainteresowania. W ciągu roku wydano łącznie 7 opinii o kandydatach.

W ramach prowadzonego nadzoru przeprowadzone zostały kontrole wszystkich Warsztatów Terapii Zajęciowej w zakresie działalności WTZ w 2014 roku. Kontrola WTZ w Grabowicy odbyła się 10.12.2015 roku, WTZ w Tomaszowie Lubelskim 18.12.2015 roku, WTZ w Muratynie – 16.12.2015 roku. Przedmiotem kontroli była:

1. prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu,
2. ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treści zawartych w nich wskazań,
3. prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej uczestników,
4. działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej,
5. współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników,
6. prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu,
7. zgodność postanowień umowy ze stanem faktycznym,
8. zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową,
9. prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji,
10. prawidłowość wykorzystania środków Funduszu w danym roku kalendarzowym.

Z kontroli sporządzono protokoły pokontrolne. Nie stwierdzono uchybień i nie wydano zaleceń pokontrolnych.

10. Przygotowywanie projektów dokumentów określających treść zawieranych porozumień i umów przez organy powiatu z innymi organami lub jednostkami dotyczących prowadzonych spraw

Zadanie to realizowane było poprzez przygotowywanie projektów umów i porozumień, zarówno z innymi instytucjami i podmiotami, jak też z osobami indywidualnymi. Przygotowywano projekty umów dotyczących dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, projekty umów na przyznanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, projekty umów o przekazanie środków dla WTZ i in.

W dniu 23 stycznia 2015 roku podpisano porozumienie w sprawie określenia warunków i sposobu przekazywania środków finansowych z tytułu rehabilitacji 2 uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Oszczowie pochodzących z terenu powiatu tomaszowskiego. Powiat tomaszowski przekazał na ten cel środki za 2015 rok w łącznej wysokości 3 421,33 zł. W dniu 24 lutego 2015 roku podpisano porozumienie w sprawie pokrycia kosztów rehabilitacji w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim 2 mieszkańców Powiatu Biłgorajskiego. Powiat Biłgorajski przekazał na ten cel środki za 2015 rok, w łącznej wysokości 3 288,00zł.

11. Przeprowadzanie doraźnych kontroli u beneficjentów w zakresie likwidacji barier, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2015 roku na podstawie upoważnienia nr OA.077.66.2015 roku pracownicy Centrum dokonali kontroli 6 wnioskodawców w zakresie umów dofinansowania zawartych w 2014 roku. Przedmiotem kontroli było Zadanie 1 tj. dofinansowanie do wózków elektrycznych. Kontrola nie wykazała uchybień, wszyscy wnioskodawcy posiadali zakupiony sprzęt zgodnie z przedmiotem umowy. W ramach ewaluacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, opracowano i rozesłano ankiety ewaluacyjne do Beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie w 2014 roku. Na podstawie informacji zwrotnych, dokonano oceny jakości, skuteczności i efektywności programu pod kątem jego lepszej realizacji i usprawnienia obsługi powyższego programu.

W zakresie likwidacji barier architektonicznych przeprowadzane były kontrole po zakończeniu prac związanych z likwidacją barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych przez pracownika Centrum, inspektora nadzoru budowlanego, przy udziale wykonawcy prac oraz osoby niepełnosprawnej. Kontrole potwierdziły zgodność zrealizowanego zadania z warunkami umowy.

12. Obsługa administracyjna Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Lubelskim

W ramach realizacji tego zadania na wniosek Przewodniczącego lub innych członków Rady zorganizowano 3 posiedzenia i przygotowano materiały, m. in. opinie projektów w sprawie podziału środków finansowych PFRON, podsumowujące działalność Rady za lata 2012- 2015. W dniu 27 listopada 2015 roku Starosta Tomaszowski wydał ogłoszenie w sprawie możliwości zgłaszania kandydatów na członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Lubelskim. Na ogłoszenie odpowiedziało 6 organizacji pozarządowych, które zaproponowały po jednym kandydacie. Powołanie członków w skład nowej Rady nastąpiło w roku 2016.

13. Realizacja pilotażowego Programu „Aktywny samorząd”

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” nastąpiła na podstawie wieloletniej umowy nr AS3/000021/03/D zawartej w dniu 29 marca 2013 roku w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tomaszowskim oraz na podstawie procedur przekazanych przez PFRON. Do umowy podpisano Aneks nr 5 z dnia 9 marca 2015, Aneks nr 6 z dnia 27 kwietnia 2015 roku, Aneks nr 7 z dnia 28 października 2015 roku, Aneks nr 8 z dnia 7.12.2015 roku. Na podstawie powyższej umowy w dniu 23 marca 2015 roku podjęta została Uchwała Zarządu Powiatu nr 40/2015 w sprawie ustalenia zasad weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków oraz podejmowania decyzji o przyznaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2015 roku. W oparciu o powyższą uchwałę wnioski formalnie i merytorycznie oceniane były przez Zespół do spraw rozpatrywania wniosków dotyczących dofinansowania ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, powołany Zarządzeniem Nr 3/2015 Dyrektora PCPR w Tomaszowie Lubelskim z dnia 8 kwietnia 2015 roku oraz Zarządzeniem nr 12/2015 Dyrektora PCPR w Tomaszowie Lubelskim z dnia 24 lipca 2015 roku.

W 2015 roku plan wydatków na pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wyniósł 130 307,01 zł. Wydatkowano kwotę 127 730,76 zł, w tym: koszty bieżące z Modułu I Obszar A- 4 699,75 zł, koszty bieżące Modułu II - 66 110,00 zł, koszty inwestycyjne (z Modułu I Obszar B i C) - 48 968,00zł, obsługa programu - 6 117,70 zł, promocja programu – 1 223,54 zł, ewaluacja programu - 611,77 zł.

Moduł I- likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową -

1. Obszar A, Zadanie 2- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat B

Liczba złożonych wniosków- 4, liczba podpisanych umów- 4, kwota wypłaconego dofinansowania- 4 699,75 zł,

2. Obszar B zadanie 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Liczba złożonych wniosków- 5, liczba podpisanych umów-5, kwota wypłaconego dofinansowania: 9 900,00 zł,

3. Obszar C zadanie 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne

Liczba złożonych wniosków- 3, liczba podpisanych umów- 3, kwota wypłaconego dofinansowania- 39 068,00 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Liczba złożonych wniosków- 36, liczba podpisanych umów- 36, kwota wypłaconego dofinansowania- 66 110,00 zł

Łącznie na zadania wydatkowano kwotę 119 777, 75 zł, a na koszty obsługi 7 953,01zł.

Jeden z uczestników programu nie wywiązał się z umowy. W wyniku postępowania egzekucyjnego odzyskano kwotę 4 100,00zł, która w 2016 roku została zwrócona do PFRON.

V. WDRAŻANIE PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim od 1 stycznia 2008 do 30 czerwca 2015 roku realizowało projekt systemowy p.n. „Aktywność szansą rozwoju”. Projekt realizowany był na podstawie Umowy ramowej z dnia 30 lipca 2008 roku nr POKL.07.01.02-06-011/08-00 zawartej pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie a Dyrektorem Centrum w ramach Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.2: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Na realizację projektu pozyskano ze środków Unii Europejskiej cynie kwotę 5 180 448,89 zł, natomiast wkład własny wniesiony do projektu wyniósł 610 542,11zł. Całkowita wartość projektu zgodnie z planem miała wynieść kwotę 5 790 990,98 zł, z czego ostatecznie wydatkowano 5 582 151,17 zł.

Budżet projektu miał charakter zadaniowy i składały się na niego następujące zadania:

1. Aktywna integracja - to zestaw instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, mających doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie im zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanym przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Instrumenty aktywnej integracji podzielone były na cztery grupy:

1). Instrumenty aktywizacji zawodowej:

a) uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej,

b) uczestnictwo w zajęciach Klubu Integracji Społecznej,

c) praca (zatrudnienie) praktyka lub staż w spółdzielni socjalnej lub innym podmiocie również w przedsiębiorstwie,

d) włączanie osób niepełnosprawnych w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ oraz wszystkich dodatkowych działań na rzecz aktywnej integracji dotychczas nie oferowanych przez WTZ,

e) usługi wspierające aktywizację zawodową; organizacja i finansowanie usług wspierających, w tym: trenera pracy, doradcy zawodowego

2) Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

- a) skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym oraz kosztów z nimi związanych,
 - b) skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach kształcenia ustawicznego, mających na celu uzyskanie zawodu lub przygotowania zawodowego
 - c) skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową,
 - d) organizacja i sfinansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną
 - e) sfinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub inne formy opieki zastępczej
- 3). Instrumenty aktywizacji zdrowotnej:
- a) skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin lub osób,
 - b) skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, o którym mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - c) skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - d) skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - e) sfinansowanie części kosztów turnusów rehabilitacyjnych, kosztów zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych.
- 4). Instrumenty aktywizacji społecznej:
- a) organizowanie i finansowanie uczestnictwa w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach i klubach, o których mowa w przepisach pomocy społecznej, przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przepisach o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - b) koszty vouchera (talonu) na samodzielny zakup usług społecznych dokonywanego przez osobę będącą stroną kontraktu socjalnego lub inną formą działań – objętą działaniami aktywnej integracji jako działanie służące usamodzielnieniu klienta pomocy społecznej. Zasady zakupu usług i ich wykaz określa ośrodek pomocy społecznej lub powiatowe centrum pomocy rodzinie,
 - c) organizacja i finansowanie usług wspierających osoby niepełnosprawne, w tym kosztów zatrudnienia tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej, asystenta osoby niepełnosprawnej,
 - d) organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu integracji społecznej, streetworkera
 - e) organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych, w tym kosztów zatrudnienia asystenta rodzinnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), konsultantów rodzinnych, mediatorów
 - f) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, w tym osób opuszczających pieczę zastępczą, oraz bezdomnych

- g) organizacja i finansowanie kosztów wolontariatu, zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub wolontariuszy
- h) organizacja i finansowanie metod pracy w środowisku rodzinnym
- i) organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych,
- j) w tym kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub lub grupę
- k) organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę,
- l) organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej,
- m) mediacji rodzinnej oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, służące
- n) przywróceniu samodzielności Życiowej, w tym powrotu na rynek pracy
- o) organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji Życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.

Łącznie na aktywną integrację wydatkowano kwotę 3 216 328,24 zł.

2. Praca socjalna - świadczona była na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona była z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona była osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Na pracę socjalną wydatkowano kwotę 709 937,26 zł.

3. Działania o charakterze środowiskowym to inicjatywy integracyjne obejmujące:

- a) przygotowanie i wsparcie działań indywidualnych i programów środowiskowych, np. spotkania z grupami docelowymi, przeprowadzanie badań diagnostycznych, przygotowywanie raportów dotyczących potrzeb i zasobów danej społeczności;
- b) edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców;
- c) organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym, czy turystycznym;
- d) inne działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii,

Na działania o charakterze środowiskowym wydatkowano kwotę 20 000 zł.

4. Zasiłki i pomoc w naturze. Zadanie w całości stanowiło wkład własny wniesiony do projektu przez Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim. W ramach tego zadania mógł być ujęty zarówno zasiłek celowy, zasiłek okresowy jak również wszystkie inne wydatki służące wsparciu osoby w ramach zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego. Jako wkład własny do projektu wniesiono środki:

- a) na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- b) świadczenia na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- c) środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na zasiłki i pomoc w naturze wydatkowano kwotę 576 546,27 zł.

5. Zarządzanie projektem to zaplanowany proces który zmierzał do określonego wcześniej celu oraz w czasie na to przeznaczonym. Zarządzanie projektem generowało różne koszty, bez których projekt nie mógłby istnieć. Wśród tych kosztów są:

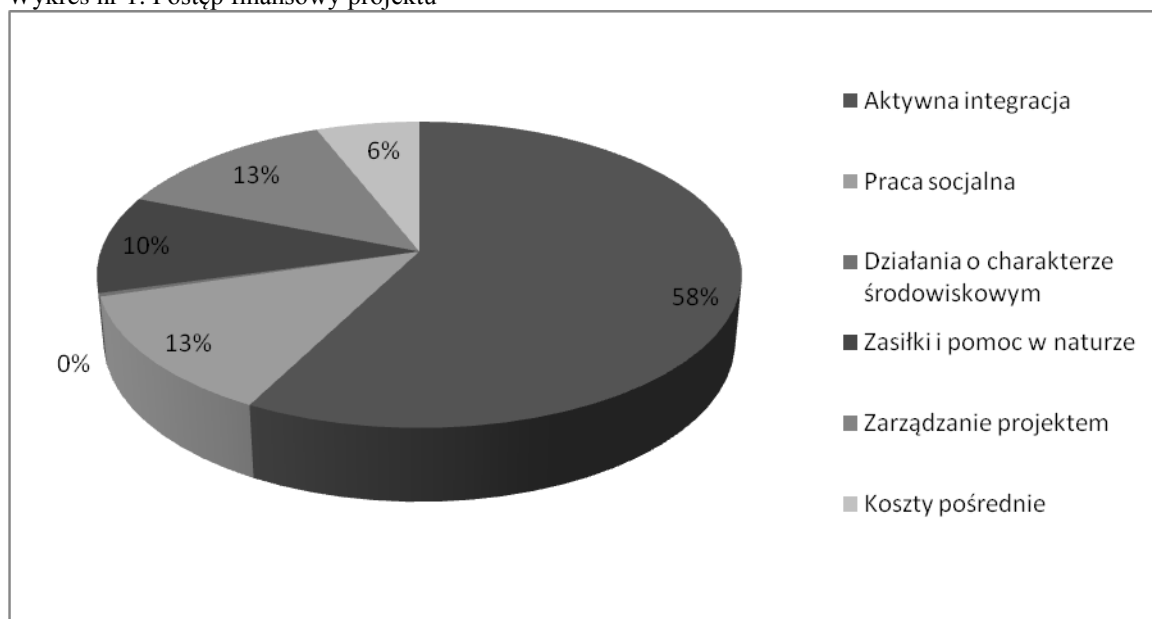
- a) Wynagrodzenie koordynatora/kierownika projektu lub innej osoby mającej za zadanie koordynowanie lub zarządzanie projektem lub innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczenie, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu,
- b) wydatki związane z otwarciem i /lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
- c) zakup lub amortyzacja sprzętu lub wartości niematerialnych i prawnych oraz zakup mebli niezbędnych do zarządzania projektem,
- d) działania informacyjno-promocyjne związane z realizacją projektu,
- e) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu.

Na zadanie zarządzanie projektem wydatkowano kwotę 724 523,39 zł.

6. Koszty pośrednie projektu to wszelkie kwalifikowalne koszty, które nie mogły być wskazane przez beneficjenta jako bezpośrednio związane z projektem, ale które można wskazać i uzasadnić w ramach systemu rachunkowości, jako poniesione w bezpośrednim związku z bezpośrednimi kosztami kwalifikowalnymi projektu. Koszty ogólne były kosztami pośrednimi, które mogły obejmować koszt zatrudnienia personelu nie zaangażowanego bezpośrednio w projekt i koszty niebędące wynagrodzeniami, np. koszty ogrzewania, oświetlenia, inne koszty lokalowe oraz podstawowe koszty biurowe w dużych organizacjach, o ile są one zasadne i związane z projektem.

Na zadanie: koszty pośrednie wydatkowano kwotę: 334 816,01 zł.

Wykres nr 1. Postęp finansowy projektu

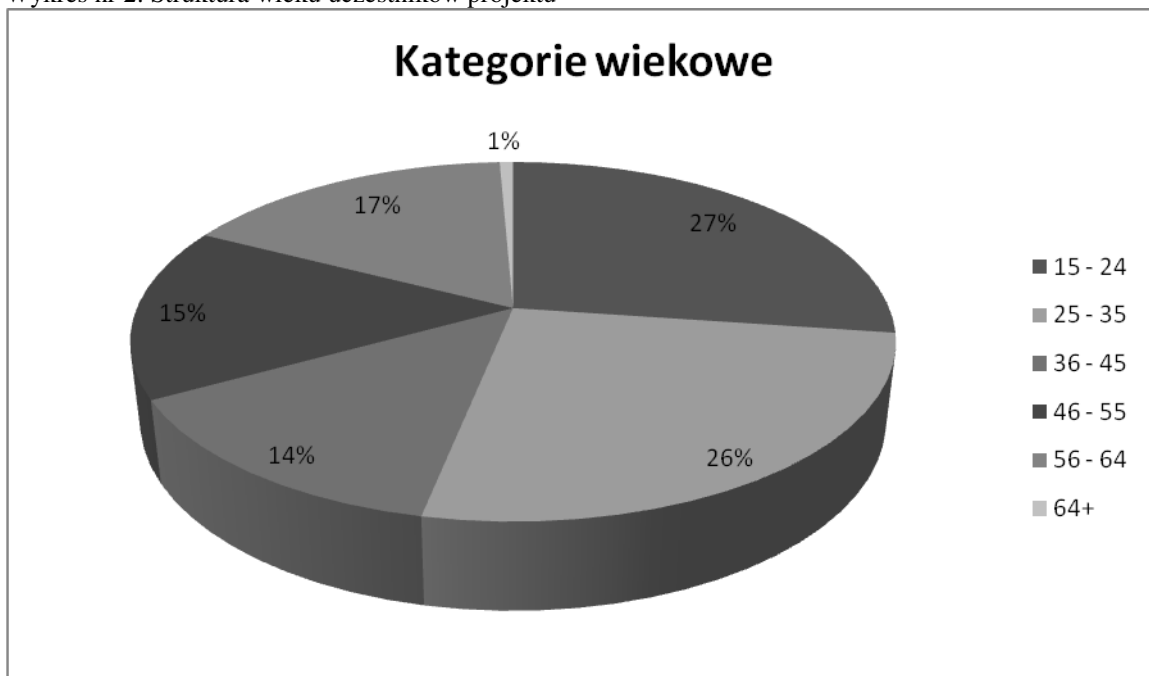
W latach 2008 – 2015 działaniami projektu objęto 893 osoby, w tym 530 kobiet i 363 mężczyzn, z czego projekt ukończyło 880 osób (523 kobiety i 357 mężczyzn). Wśród beneficjentów projektu były zarówno osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo jak i pracujące. Dane liczbowe poszczególnych kategorii beneficjentów przedstawia poniższa tabela

Tabela 7. Status na rynku pracy beneficjentów projektu.

Status osoby na rynku pracy	Kobiety	Mężczyźni
Bezrobotni	84	51
Osoby nieaktywne zawodowo	369	257
- w tym osoby uczące się	103	69
Zatrudnieni	77	55

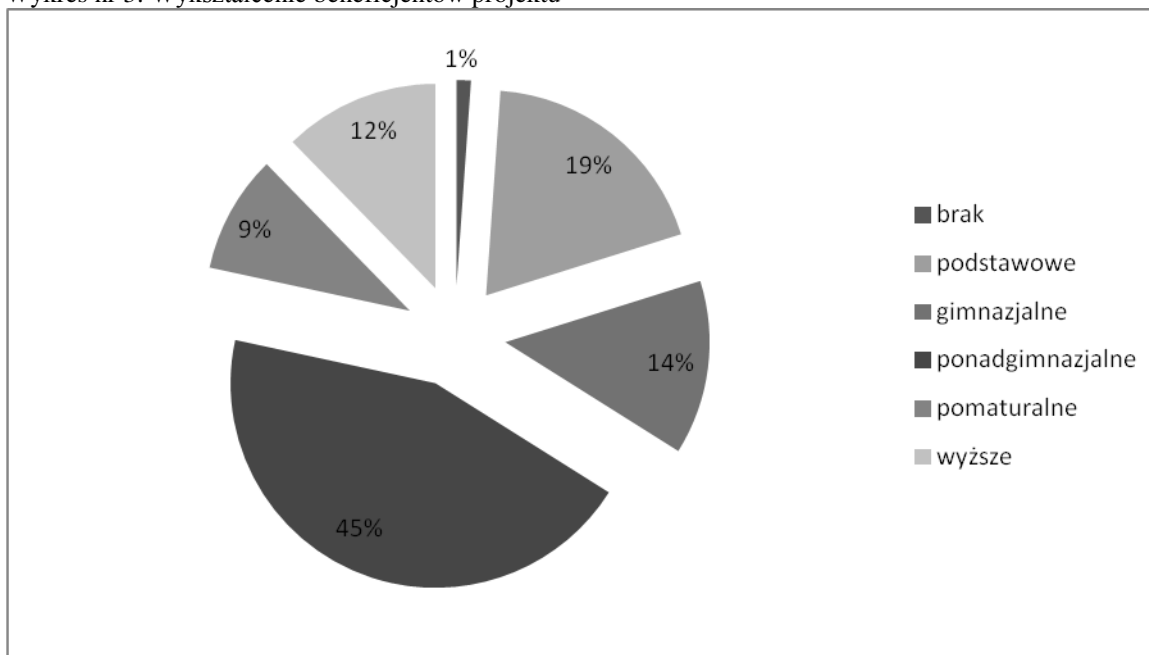
Beneficjenci pochodzili zarówno z terenów wiejskich jak i miejskich. Z terenów wiejskich w projekcie wzięły udział 544 osoby (330 kobiet i 214 mężczyzn), co stanowi przeszło 60 % uczestników projektu. Projekt skierowany był do osób w wieku od 15 do 64 roku życia. Wyjątek stanowiło 6 osób, które były w wieku + 64. W grupie wiekowej 15 - 24 lata były 243 osoby, w wieku 25 - 35 lat - 232 osoby, w wieku 36 – 45 lat - 123 osoby, w wieku 46 -55 lat - 139 osób, w wieku 56 - 64 lata - 150 osób.

Wykres nr 2. Struktura wieku uczestników projektu

Wśród uczestników projektu liczną grupę stanowiły osoby niepełnosprawne 533 osoby, w tym 270 kobiet i 263 mężczyzn, co stanowi 59,68 % wszystkich uczestników projektu. Wykształcenie beneficjentów projektu obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 3. Wykształcenie beneficjentów projektu

Podczas realizacji projektu zawarte było pisemne porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Tomaszowie Lubelskim określające zasady współpracy w zakresie

realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji. Porozumienie zawarte zostało w dniu 06.12.2012 i obowiązywało do końca realizacji projektu.

Działania na rzecz aktywnej integracji w projekcie można było realizować za pomocą kontraktu socjalnego, programu aktywności lokalnej oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

- kontrakt socjalny jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,

- program aktywności lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar gminy, dzielnicy, osiedla, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej (np. niepełnosprawnych, osób opuszczających pieczę zastępczą), mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy.

- program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych jest to narzędzie adresowane do osób niepełnosprawnych jako zadanie powiatowego centrum pomocy rodzinie. W ramach tego narzędzia możliwe jest sfinansowanie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W latach 2008 – 2015 zrealizowano:

- 24 programy aktywności lokalnej,
- 9 programów integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 230 osób objętych było kontraktami socjalnymi.

Realizacja działań w poszczególnych latach:

Rok 2008

Beneficjenci objęci byli wsparciem w ramach kontraktów socjalnych. Projekt skierowany był do 32 beneficjentów: 9 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz 23 osoby niepełnosprawne.

Rok 2009

Beneficjenci objęci wsparciem byli w ramach 2 programów aktywności lokalnej:

1. Program Aktywności Lokalnej „Rodziny zastępcze” skierowany był do 20 wychowanków rodzin zastępczych z terenu powiatu oraz ich otoczenia.
2. Program Aktywności Lokalnej „Amazonki” skierowany był do 10 kobiet z chorobą nowotworową piersi oraz członków ich rodzin.

Rok 2010

1. Program Aktywności Lokalnej „Amazonki” skierowany był do 10 kobiet z chorobą nowotworową piersi oraz członków ich rodzin.
2. Program Aktywności Lokalnej „Dom Pomocy Społecznej” skierowany był do 20 niepełnosprawnych mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach.
3. Program Aktywności Lokalnej „Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia” skierowany był do 15 ofiar przemocy w rodzinie, klientek Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.
4. Program Aktywności Lokalnej „Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy” skierowany był do 15 niepełnosprawnych uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Tomaszowie Lubelskim.
5. Program Aktywności Lokalnej „Młodzież wiejska” skierowany był do 20 uczniów pochodzących z terenów wiejskich, będących w trudnej sytuacji materialnej, uczących się w Zespole Szkół nr 6 w Lubyczy Królewskiej.
6. Program Aktywności Lokalnej „ Młodzież” skierowany był do 30 uczniów klas maturalnych ze szkół z terenu powiatu tomaszowskiego.

7. Program Aktywności Lokalnej „Młodzież ucząca się” skierowany był do 16 osób młodych, uczących się, będących wychowankami rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
8. Kontrakty socjalne dla 60 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Rok 2011

1. Program Aktywności Lokalnej „Rodziny wielodzietne” skierowany był do 20 rodzin wychowujących minimum 3 dzieci, mających niskie dochody.
2. Program Aktywności Lokalnej „Ośrodek Interwencji Kryzysowej” skierowany był do 25 klientek Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim będących w kryzysie oraz ich otoczenia.
3. Program Aktywności Lokalnej „Młodzież” – kontynuacja programu z roku 2010 dla 15 uczniów klas maturalnych z terenu powiatu.
4. Kontrakty socjalne „Osoby niepełnosprawne” skierowane do 42 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego
5. Kontrakty socjalne skierowane do 16 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
6. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Muratynie” skierowany do 20 beneficjentów.
7. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim, Ośrodka Rehabilitacyjno –Edukacyjno – Wychowawczego w Tomaszowie Lubelskim oraz Zakładu Aktywności Zawodowej w Przeorsku” skierowany do 20 beneficjentów.
8. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Wyjazd szkoleniowo rehabilitacyjny dla 40 niepełnosprawnych osób z terenu powiatu tomaszowskiego.
9. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Dom Pomocy Społecznej” skierowany był do 20 niepełnosprawnych ruchowo mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach.

Rok 2012

1. Program Aktywności Lokalnej „Rodzice dzieciom” skierowany do 20 rodzin, w których wychowuje się niepełnosprawne dziecko.
2. Program Aktywności Lokalnej „Rodziny zastępcze” skierowany był do 30 rodzin zastępczych z terenu powiatu tomaszowskiego.
3. Program Aktywności Lokalnej „Wychowankowie” skierowany był do 20 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
4. Program Aktywności Lokalnej „Kobieta aktywna” skierowany był do 20 kobiet w wieku 25 – 34 lata z terenu powiatu tomaszowskiego, nieaktywnych zawodowo, przeżywających kryzysy życiowe .
5. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Wyjazd rehabilitacyjno – szkoleniowy” skierowany był do 70 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
6. Kontrakty socjalne dla 40 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Rok 2013

1. Program Aktywności Lokalnej „Dobry start” skierowany był do 25 osób młodych w wieku 18 – 24 lata znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, zaczynających życie zawodowe.
2. Program Aktywności Lokalnej „Uwierz w siebie” skierowany był do 21 osób młodych w wieku 25-30 lat, osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy ze względu na niewielkie doświadczenie zawodowe.

3. Program Aktywności Lokalnej „Rodziny zastępcze” skierowany był do 20 rodzin zastępczych z terenu powiatu tomaszowskiego.
4. Program Aktywności Lokalnej „Wychowankowie” skierowany był do 15 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo –wychowawczych.
5. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Wyjazd rehabilitacyjno –szkoleniowy” skierowany był do 70 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
6. Kontrakty socjalne dla 25 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Rok 2014

1. Program Aktywności Lokalnej „Rodziny zastępcze” skierowany był do 0 rodzin zastępczych z terenu powiatu tomaszowskiego.
2. Program Aktywności Lokalnej „Aktywna młodzież” skierowany był do 18 osób młodych w wieku 18 – 24 lata znajdujących się na początku swojej drogi zawodowej .
3. Program Aktywności Lokalnej „Być aktywnym” skierowany był do 21 osób w wieku 25 - 34 lata znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy z powodu niskich kwalifikacji lub niedostosowanych do lokalnego rynku pracy.
4. Kontrakty socjalne dla 5 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
5. Kontrakty socjalne dla 10 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
6. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Letni wyjazd rehabilitacyjno – szkoleniowy” skierowany był do 43 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Rok 2015

1. Program Aktywności Lokalnej „ Kompetentni aktywni” skierowany był do 12 osób w wieku 20 -30 lat, które ukończyły naukę na studiach wyższych i mają trudności w znalezieniu zatrudnienia lub nie posiadają odpowiednich umiejętności praktycznych do wykonywania zadań na danym stanowisku pracy.
2. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Zimowy wyjazd rehabilitacyjno –szkoleniowy” skierowany był do 31niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
3. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Wiosenny wyjazd rehabilitacyjno –szkoleniowy” skierowany był do 31 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.
4. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Życie z niepełnosprawnością” skierowany był do 11 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Efekty realizacji projektu w latach 2008 - 2015

- 880 osób nabyło nowe bądź podniosło swoje kwalifikacje,
- 91 osób rozwijało swoje zainteresowania artystyczne,
- 223 osoby ukończyły kursy na prawo jazdy,
- 83 osoby uczestniczyły w kursach językowych,
- 189 uczestniczyło w grupach wsparcia,
- 698 osób uzyskało wsparcie psychologiczne i uczestniczyło w warsztatach kompetencji społecznych,
- 54 osoby uczestniczyły w kursach maturalnych,
- 25 osób uczestniczyło w kursie samoobrony,
- 102 dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych uczestniczyło w wyjazdach kolonijnych w okresie wakacji,
- 57 osób uczestniczyło w kursie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- 112 osób uczestniczyło w warsztatach dotyczących samo zatrudnienia i zakładania własnej firmy,

- 720 osób uzyskało wsparcie w postaci doradztwa zawodowego,
- 100 osób skorzystało z rehabilitacji domowej oraz gimnastyki korekcyjnej,
- zorganizowano wyjazdy rehabilitacyjne, szkoleniowe, integracyjne oraz kulturalne dla 880 osób,
- 103 osobom zakupiono pomoce naukowe oraz rzeczowe,
- dla 6 osób zorganizowano staż zawodowy,
- 3 osobom zakupiono protezy kończyn,
- prowadzono pracę socjalną z 893 osobami,
- zainicjowano powstanie Klubu Amazonek,
- zainicjowano powstanie Klubu Wolontariatu,
- zorganizowano piknik rodzinny promujący rodzicielstwo zastępcze dla mieszkańców powiatu tomaszowskiego,
- doposażono jednostki uczestniczące w realizacji projektu w sprzęt komputerowy, wyposażenie, materiały biurowe,
- wzmocniono potencjał kadrowy Centrum w doradcę do spraw osób niepełnosprawnych, psychologa oraz asystenta osoby niepełnosprawnej,
- nastąpił rozwój osobisty i zawodowy pracowników Centrum.

Uczestnicy projektu, dzięki zastosowanym instrumentom aktywnej integracji, podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe i umiejętności społeczne, podnieśli swój poziom wykształcenia i poprawili stan swojego zdrowia. Elementy te wpłynęły na zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy, oraz podniosły motywację do dalszego rozwoju osobistego. Dzięki temu osoby te są w mniejszym stopniu zagrożone wykluczeniem społecznym i bardziej aktywne w życiu społecznym i zawodowym.

Podczas realizacji projektu systemowego Centrum prowadziło postępowania zgodnie z ustawą z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych /Dz.U. Z 2015, poz. 2164/. Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzone były w trybie przetargu nieograniczonego. Centrum przeprowadziło 2 postępowania na kwotę 192 598,80zł.

Nazwa usługi	Wykonawca	Cena wybranej oferty
Zorganizowanie i przeprowadzenie 16 dniowego zimowego wyjazdu rehabilitacyjno- szkoleniowego w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	Maria Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny ul. Podhalańska 3a, 34-501 Zakopane	89 520,00 zł.
Zorganizowanie i przeprowadzenie 16 dniowego wiosennego wyjazdu rehabilitacyjno- szkoleniowego w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	Konsorcjum firm: Inventum Sp. z o.o., ul. Mikołaja Reja 20A, 33-300 Nowy Sącz – lider, Internetowe biuro podróży Karpatia S C, ul. Barlickiego 15, 33-300 Nowy Sącz – partner reprezentowanym przez Inventum Sp. z o.o., z siedzibą ul. Mikołaja Reja 20A, 33-300 Nowy Sącz,	103 078,80 zł,

VII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2016 ROK

Zgodnie z art.112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2015, poz. 163 z późn. zm./ kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie ze zdiagnozowanymi na terenie powiatu tomaszowskiego potrzebami wskazane byłoby zainicjowanie lub kontynuowanie następujących działań:

1. Dążenie do pozyskiwania środków pozabudżetowych, które ułatwią realizację zadań ustawowych.
2. Dążenie do zwiększenia liczby miejsc w Ośrodku Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi z 20 na 25 i utworzenia nowej pracowni terapeutycznej, podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry, dążenie do osiągnięcia określonych w przepisach standardów oraz pozyskania środków z budżetu państwa na ten cel.
3. Dążenie do osiągnięcia standardów przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz do pozyskania środków na ten cel z budżetu państwa.
4. Wymiana dźwigu osobowego dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych w budynku Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach, wymiana drzwi wejściowych do budynku wraz z zainstalowaniem systemu samoczynnego otwierania i zamykania, uzupełnienie sprzętu rehabilitacyjnego, remont niektórych pomieszczeń, zakup pościeli i wyposażenia pokoi oraz dążenie do pozyskania środków na ten cel.
5. Podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek pomocy społecznej, realizacja szkoleń oraz superwizji.
6. Dążenie do pozyskania specjalistów w zakresie terapii długoterminowej, terapii uzależnień, psychiatrii dzieci i młodzieży.
7. Poszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami realizującymi zadania na rzecz rodziny.
8. Przyjęcie do realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016 - 2022 oraz wynikających z niej programów.

Zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz.U. z 2016 roku, poz. 575/ Centrum w składanym corocznie sprawozdaniu przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej. Po rocznym okresie wdrażania w/w ustawy możliwe jest określenie działań, których realizacja przyczyniłyby się do podniesienia jakości świadczonych usług:

1. Przyjęcie i realizacja 3- letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2016- 2018, zawierającego m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form pieczy zastępczej.
3. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, dążenie do utworzenia rodziny pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego.
4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.
5. Podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry zespołu do spraw pieczy zastępczej, doradztwo zawodowe.
6. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz prawnej w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, organizowanie pomocy wolontariuszy
7. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
8. Dążenie do rozwoju wolontariatu.

9. Zacieśnienie współpracy powiatu z gminami w celu uregulowania sytuacji prawnej dziecka.
10. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.
11. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, także pod względem finansowym.
12. Dążenie do pozyskiwania środków zewnętrznych/ pozabudżetowych na realizację zadań związanych z systemem pieczy zastępczej.

Sprawozdanie sporządzano w oparciu o informacje sporządzone przez poszczególnych pracowników, źródła własne oraz materiały otrzymane od jednostek organizacyjnych powiatu tomaszowskiego.

Tomaszów Lubelski, maj 2016 rok

Sporządził:

Zatwierdził: